

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA EPIZOOTINIO SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

2010 m. gruodžio 1 d. Nr. VA-P-10-3-24
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 1-ojo audito departamento direktorės Vitos Jurkevičienės
2010-04-06 pavedimą Nr. P-10-3

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Rasa Baušienė (grupės vadovė)
Edmundas Baronas

Auditas pradėtas 2010-04-06
Auditas baigtas 2010-12-01

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Siekiant užtikrinti epizootinį saugumą visos Europos Sąjungos teritorijoje, svarbu, kad kiekvienoje valstybėje narėje būtų sukurta efektyvi veterinarinės kontrolės sistema, kuri užtikrintų gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną, prevenciją ir neatidėliotinių priemonių taikymą epizootinių ligų protrūkių atvejais.

Audito metu vertinome, ar, Lietuvai tapus Šengeno erdvės nare, šalies epizootinio saugumo užtikrinimo sistema atitinka Europos Sąjungos ir Lietuvos teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Auditas atliktas Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje ir jai pavaldžiose įstaigose. Audito metu analizavome Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų nuostatas dėl epizootinio saugumo užtikrinimo ir vertinome nustatytų reikalavimų įgyvendinimą praktikoje.

Nustatėme, kad epizootinio saugumo užtikrinimo sistema Lietuvoje sukurta ir 2007–2009 m. veikė pagal Europos Sąjungos ir Lietuvos teisės aktų reikalavimus: sukurta ir veikia ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo sistema, gyvūnų registravimo ir ženklavimo valstybinės veterinarinės kontrolės apimtys 2007–2009 m. atitiko Europos Sąjungos nustatytus reikalavimus. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba yra parengusi gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų neatidėliotinių priemonių planus, juos audituotu laikotarpiu nuolat atnaujino, be to, vykdė reguliarius simuliacinius mokymus. 2009 metais kiaulių veisimo fermoje Panevėžio rajone registruoto kiaulių klasikinio maro protrūkio sėkmingas likvidavimas iliustravo Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos parengtį taikant neatidėliotinas priemones, esant gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkiui.

Valstybinė gyvūnų ir gyvūninių produktų importo ir tranzito kontrolė audituojamu laikotarpiu vykdyta įgyvendinant Europos Sąjungos nustatytus reikalavimus ir patvirtintas kokybės valdymo sistemos procedūras.

Audito metu nustatyti Europos Sąjungos ir Lietuvos teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo trūkumai, neturintys neigiamos įtakos epizootinio saugumo užtikrinimui. Labai pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų (snukio ir nagų ligos, klasikinio kiaulių maro (šernams)) stebėsenos tyrimų, kuriuos 2009 m. atliko Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnyba, skaičius neatitiko Gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės programos reikalavimų. Vakcinacijos efektyvumui įvertinti 2009 m. neįvykdytas reikiamo laukinių gyvūnų vakcinacijos nuo pasiutligės kontrolės mastas. Ne visos teritorinės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos vykdė gyvūnų registravimo ir ženklavimo valstybinę veterinarinę kontrolę nustatyta apimtimi.

Nustatyta, kad veterinarinė kontrolė 2008–2009 m. pasienio veterinarijos postuose nebuvo įtraukta į vidaus audito tarnybos veiklos programą, o ankstesnių metų auditų kai kurios rekomendacijos buvo neišsamios ir jų įgyvendinimas vertintas formaliai.

Prekybos kontrolės ir ekspertizių elektroninė dokumentavimo sistema TRACES nepritaikyta užtikrinti tranzitu gabenamų gyvūnų ir gyvūninių produktų siuntų kontrolę, kai šios siuntos išvežamos iš šalies teritorijos per kitą pasienio veterinarijos postą, negu buvo nurodęs įvežimo pasienio veterinarijos postas veterinariniame įvežimo dokumente.

Audito ataskaitoje pateiktos rekomendacijos Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai: patvirtinti minimalius imamų mėginių kiekius gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėsenai užtikrinti; pakeisti gyvūnų registravimo ir ženklavimo valstybinės veterinarinės kontrolės ataskaitų teikimo tvarką arba ataskaitų formą; įtraukti į Maisto ir veterinarijos vidaus audito tarnybos 2011 metų programą importo ir tranzito šalies pasienyje vertinimą ir patobulinti vidaus audito tarnybos rekomendacijų teikimą ir įgyvendinimą. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba parengė rekomendacijų įgyvendinimo priemones, kurios, auditorių nuomone, leis pašalinti nustatytus trūkumus.